

คำนำ

วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เป็นนามธรรม เนื้อหาบางเรื่องยากที่จะอธิบายให้นักเรียนทุกคนเข้าใจได้พร้อมกัน สื่อการเรียนการสอนจะมีส่วนช่วยให้นักเรียนทุกคนมีความสนใจในการศึกษาหาความรู้ และทำให้นักเรียนมีความสุข ความรู้สึที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

นอกจากนี้การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลใช้เวลาไม่เท่าเทียมกัน นักเรียนบางคนเรียนรู้ได้ช้า ดังนั้นชุดการเรียนชุดนี้จะช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หรือเรียนซ่อมเสริมในเรื่องสั้น ขนาน อีกทั้งช่วยให้นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดการเรียนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู และนักเรียนที่ได้นำไปศึกษา อย่างไรก็ตามอาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง ซึ่งผู้จัดทำจะพยายามปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์

ลงชื่อ.....

(นางสิริพร ค่านบุญเรือง)

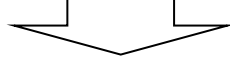
กลุ่มสาระคณิตศาสตร์

คำแนะนำในการใช้ชุดการเรียนรู้

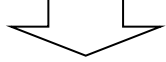
บทเรียนนี้ นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองโดยปฏิบัติตามดังนี้

1. ให้ศึกษาบทเรียนนี้ตามลำดับ และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด
2. การตอบคำถามและทำแบบฝึกหัดให้ทำในกระดาษอื่น แล้วตรวจคำตอบซึ่งมีเฉลยในหน้าถัดไป
3. ควรตอบคำถามและทำแบบฝึกหัดให้เสร็จก่อนที่จะเปิดดูเฉลย
4. ชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย
 - 4.1 ประเมินผลก่อนเรียน
 - 4.2 สรุปเนื้อหา
 - 4.3 แบบฝึกพัฒนาการเรียนรู้
 - 4.4 ประเมินผลหลังเรียน

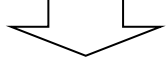
ลำดับชั้นการเรียนรู้

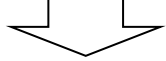
สังเกต

ทำตามแบบ

ทำโดยไม่มีแบบ

สรุปกฎเกณฑ์

เส้นขนาน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- 1) บอกสมบัติของเส้นขนาน และบอกเงื่อนไขที่ทำให้เส้นตรงสองเส้นขนานกันได้
- 2) ระบุได้ว่ารูปสามเหลี่ยมสองรูปมีความสัมพันธ์กันแบบ มุม – มุม – ด้าน เท่ากันทุกประการ
- 3) ใช้สมบัติเกี่ยวกับเส้นขนานและความเท่ากันทุกประการของรูปสามเหลี่ยมในการใช้เหตุผล และแก้โจทย์ปัญหาได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง

1. ข้อสอบชุดนี้มี 20 ข้อ ใช้เวลา 45 นาที
2. พยายามทำอย่างรวดเร็ว และถูกต้องมากที่สุด

คำสั่ง

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวและตอบลงในกระดาษคำตอบ

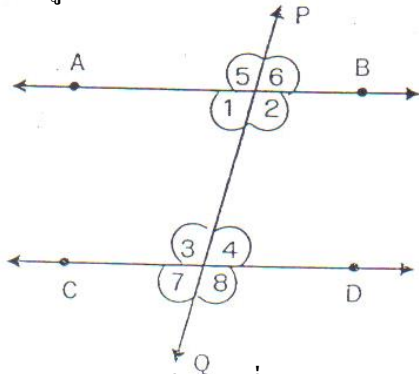

ทำให้เสร็จ
ทันเวลานะจ๊ะ

แบบทดสอบก่อนเรียน

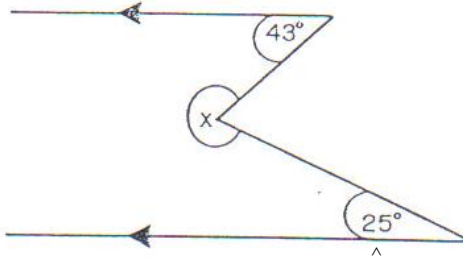
จงเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

- เส้นตรงสองเส้นที่อยู่บนระนาบเดียวกัน จะขนานกันก็ต่อเมื่อ
 - เส้นตรงทั้งสองเส้นไม่ตัดกัน
 - เส้นตรงทั้งสองเส้นยาวเท่ากัน
 - เส้นตรงทั้งสองเส้นไม่ตั้งฉากกัน
 - มีข้อถูกมากกว่า 1 ข้อ
- จากรูปที่กำหนดให้ $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$ ผลบวกของขนาดของมุมในข้อใดรวมกันเท่ากับ 180 องศา

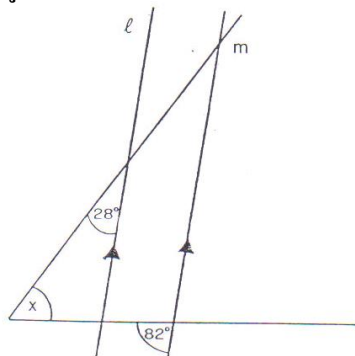
- $\hat{5}$ กับ $\hat{8}$
- $\hat{4}$ กับ $\hat{6}$
- $\hat{3}$ กับ $\hat{2}$
- $\hat{2}$ กับ $\hat{7}$

- จากรูปมุม x มีขนาดกี่องศา

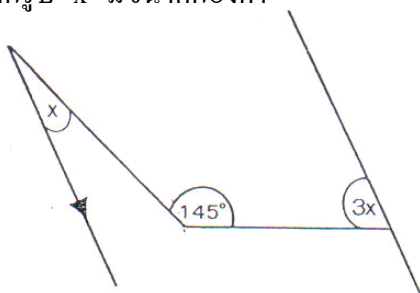
- 68°
- 108°
- 112°
- 137°

- จากรูปที่กำหนดให้ เส้น $l \parallel m$ x มีขนาดกี่องศา

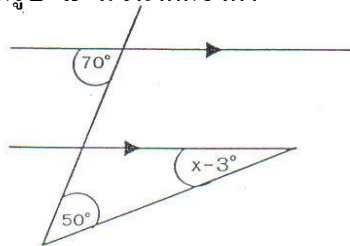
- 39°
- 54°
- 70°
- 82°

- จากรูป x มีขนาดกี่องศา

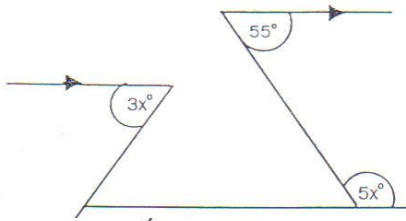
- 17.5°
- 11.5°
- 8.5°
- 5°

6. จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา

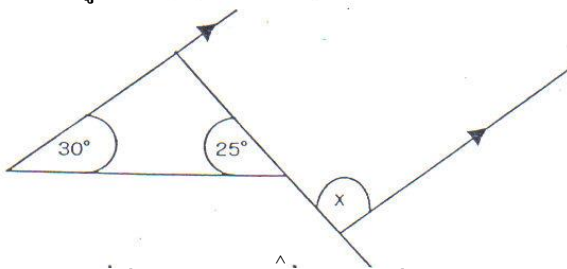
1. 17°
2. 20°
3. 23°
4. 25°

7. จากรูปที่กำหนดให้มุม $3x$ มีขนาดกี่องศา

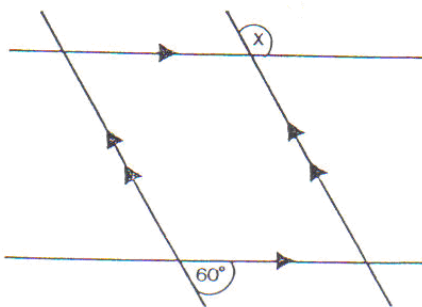
1. 25°
2. 35°
3. 65°
4. 75°

8. จากรูปที่กำหนดให้ \hat{x} มีขนาดกี่องศา

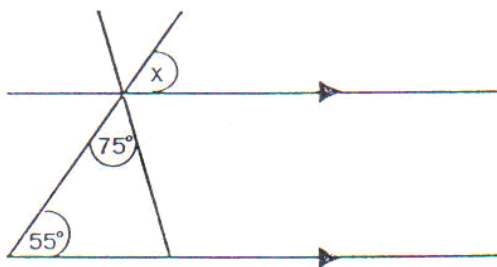
1. 55°
2. 105°
3. 125°
4. 135°

9. จากรูปที่กำหนดให้ \hat{x} มีขนาดกี่องศา

1. 120°
2. 110°
3. 105°
4. 100°

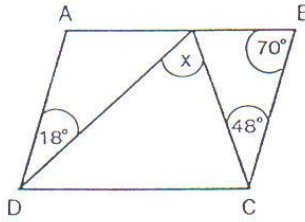
10. จากรูปที่กำหนดให้ \hat{x} มีขนาดกี่องศา

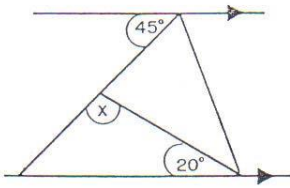
1. 50°
2. 55°
3. 65°
4. 75°

11. กำหนดให้ $\square ABCD$ เป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน x° มีขนาดกี่องศา

1. 55°
2. 66°
3. 76°
4. 86°

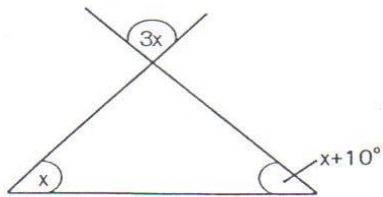

12. จากรูป x° มีขนาดกี่องศา

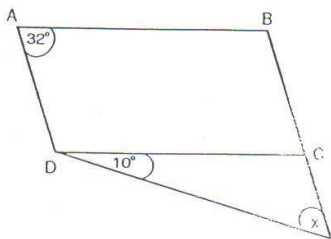
1. 100°
2. 108°
3. 110°
4. 115°

13. จากรูป x° มีขนาดกี่องศา

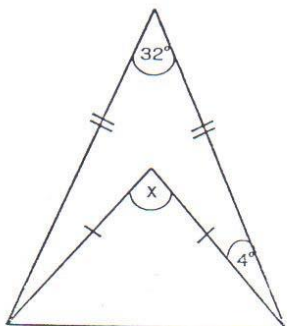
1. 34°
2. 35°
3. 82°
4. 102°

14. กำหนดให้ $\square ABCD$ เป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน x° มีขนาดกี่องศา

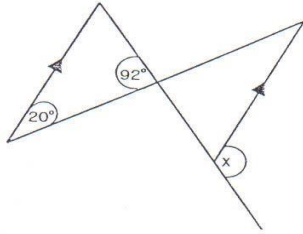
1. 11°
2. 15°
3. 22°
4. 32°

15. จากรูป x° มีขนาดกี่องศา

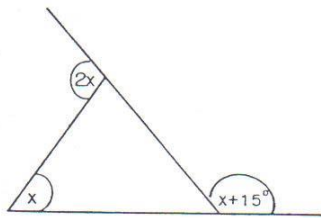
1. 30°
2. 40°
3. 45°
4. 58°

16. จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา

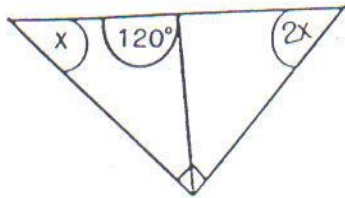
1. 92°
2. 100°
3. 112°
4. 120°

17. จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา

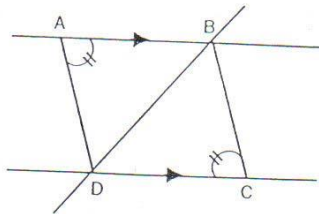
1. 75°
2. 76.5°
3. 82.5°
4. 85°

18. จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา

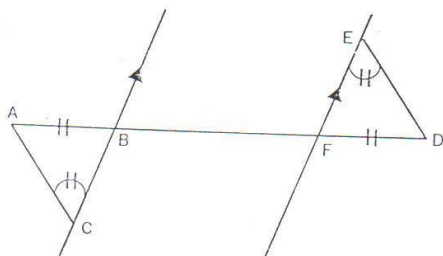
1. 15°
2. 30°
3. 35°
4. 45°

19. จากรูป $AB \parallel CD$ $\triangle ABD$ เท่ากันทุกประการกับ $\triangle BCD$ ด้วยเหตุผลใด

1. ม.ด.ม
2. ม.ม.ด.
3. ค.ค.ค.
4. ม.ม.ม.

20. จากรูปที่กำหนดให้ $\triangle ABC \cong \triangle DEF$ ด้วยเหตุผลใด

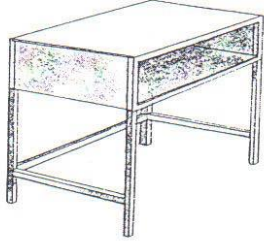
1. ค.ค.ค.
2. ม.ด.ม.
3. ม.ม.ด.
4. ม.ม.ม.

เฉลยแบบทดสอบ (ก่อนเรียน) เพื่อประเมินผลการเรียนรู้
เรื่องเส้นขนาน

1. (1)	2. (4)	3. (3)	4. (2)	5. (1)
6. (3)	7. (4)	8. (3)	9. (1)	10. (2)
11. (2)	12. (4)	13. (1)	14. (3)	15. (2)
16. (3)	17. (3)	18. (2)	19. (2)	20. (3)

ในชีวิตประจำวัน เราใช้ความรู้เกี่ยวกับเส้นขนานมาช่วยตกแต่งสรรค์สร้างวัสดุอุปกรณ์
สิ่งจำเป็นต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้สอยมากมาย

เส้นขนานกับอุปกรณ์ต่าง ๆ

ด้านยาวและด้านกว้างของโต๊ะทั้งสองด้านขนานกัน
ช่วยสร้างความสะดวกในการใช้และความสวยงาม วัสดุ
อุปกรณ์ของอาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่ใช้เส้นขนาน

เส้นขนานบนท้องถนน

ความรู้เกี่ยวกับเส้นขนานใช้บนท้องถนน

ช่วยให้ความสะดวกในการใช้รถ ใช้ถนน

และแก้ปัญหาการจราจรได้มาก

เส้นขนานบนรางรถไฟหรือรถไฟฟ้า

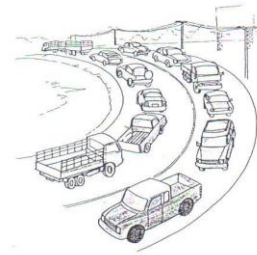
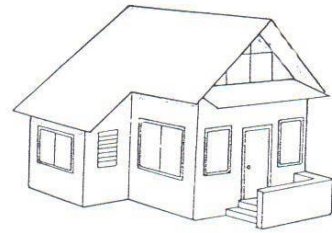

ช่วยให้เราเดินทางไปทุก ๆ แห่งได้อย่างสะดวกปลอดภัย

อุปกรณ์เครื่องตกแต่งภายในบ้านของเราส่วนใหญ่ก็ใช้

ความรู้เกี่ยวกับเส้นขนานช่วยในการตกแต่ง ออกแบบให้สวยงาม

น่าดู น่าอยู่ สร้างความสุขสบายในชีวิตประจำวัน เส้นขนานยังมีประโยชน์ในชีวิตประจำวันอีกมาก
นักเรียนจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับสมบัติของเส้นขนาน การนำความรู้เกี่ยวกับเส้นขนานไปใช้แก้ปัญหา
ต่าง ๆ และความรู้เกี่ยวกับเส้นขนาน จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ระดับสูงด้วย

เส้นขนาน

1. เส้นขนานและมุมภายใน

บทนิยาม เส้นตรงสองเส้นที่อยู่บนระนาบเดียวกัน ขนานกันเมื่อเส้นตรงทั้งสองนี้ไม่ตัดกัน

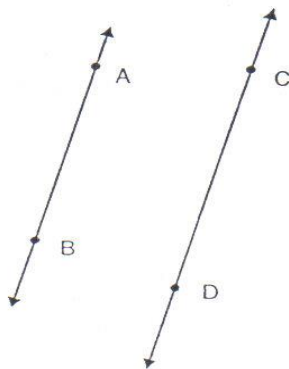
เมื่อ \overleftrightarrow{AB} ขนานกับ \overleftrightarrow{CD} เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$

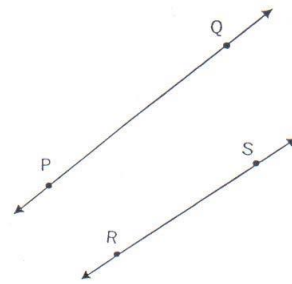
เส้นตรง m ขนานกับเส้นตรง n

ให้นักเรียนพิจารณาว่า เส้นตรงคู่ใดขนานกัน

1)

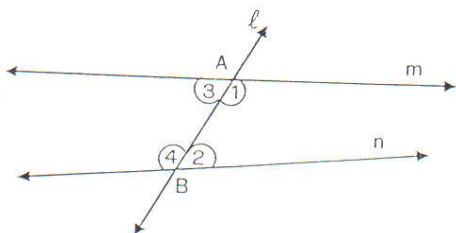

2)

นักเรียนจะเห็นว่า การพิจารณาเส้นตรงคู่ใดขนานกัน โดยใช้บทนิยามนั้นอาจใช้ไม่สะดวก เพราะในหาจุดตัดของเส้นคู่ขนานนั้น นักเรียนอาจต้องเขียนรูปโดยลากเส้นให้ยาวออกไปมาก ๆ จึงเห็นว่าเส้นตรงทั้งสองตัดกัน

ต่อไปนี้เป็นวิธีอีกแบบหนึ่งจะพิจารณาว่าเส้นตรงคู่ใดขนานกัน โดยใช้มุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด

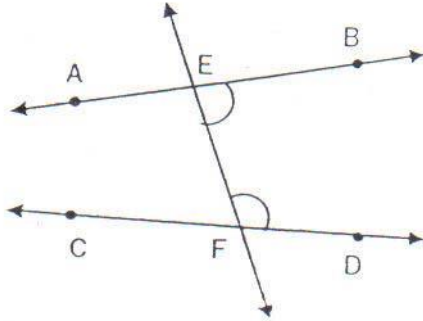
เส้นตรง l ตัดเส้นตรง m และ n ที่จุด A และจุด B เรียกเส้นตรง l หรือ \overleftrightarrow{AB} ว่าเส้นตัด AB

- เรียก 1 และ 2 ว่ามุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด

- เรียก 3 และ 4 ว่ามุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด

ให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้

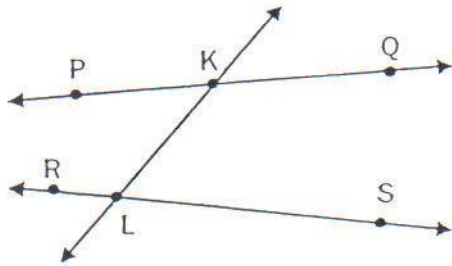
- ในแต่ละข้อต่อไปนี้ จงบอกว่ามีมุมคู่ใดบ้างเป็นมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด
ตัวอย่าง

มุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด

EF มีสองคู่ คือ \widehat{BEF} และ \widehat{DFE} , \widehat{AEF} และ \widehat{CFE}

1)

.....

.....

.....

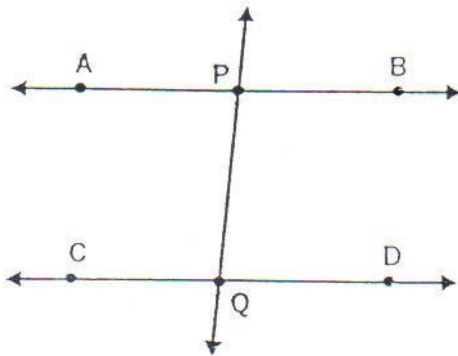
.....

.....

.....

.....

2)

.....

.....

.....

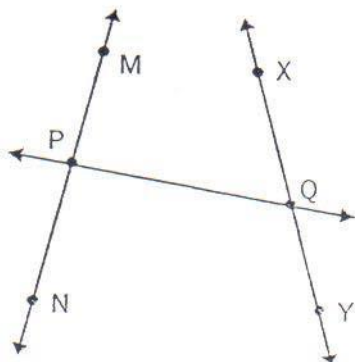
.....

.....

.....

.....

3)

.....

.....

.....

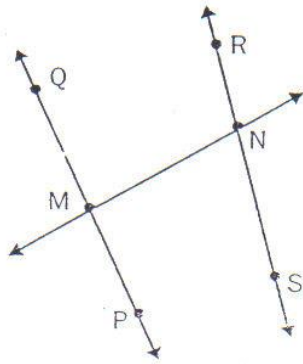
.....

.....

.....

.....

4)

.....

.....

.....

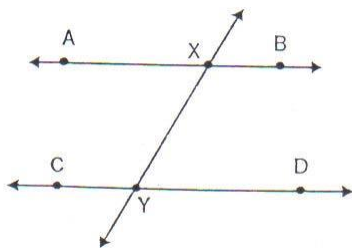
.....

.....

.....

2. กำหนดให้ \overline{AB} และ \overline{CD} ขนานกัน จงหาว่ามุมภายในแต่ละคู่ที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดรวมกันกี่องศา

1)

.....

.....

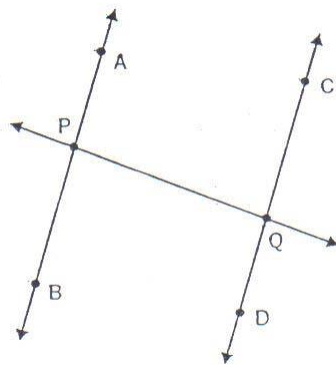
.....

.....

.....

.....

2)

.....

.....

.....

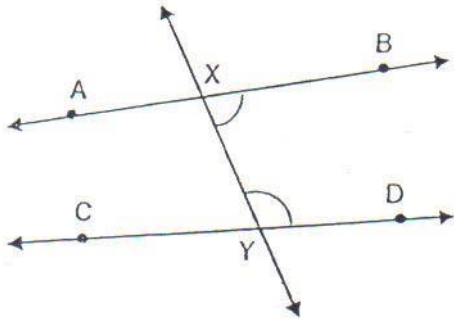
.....

.....

.....

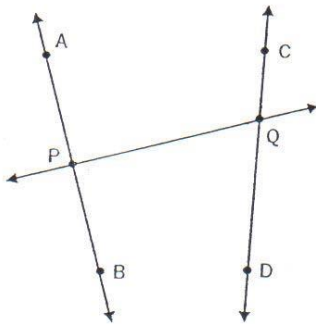
3. ถ้า \overleftrightarrow{AB} และ \overleftrightarrow{CD} ไม่ขนานกัน จงหาว่ามุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดรวมกันได้ 180 องศา หรือไม่

1)

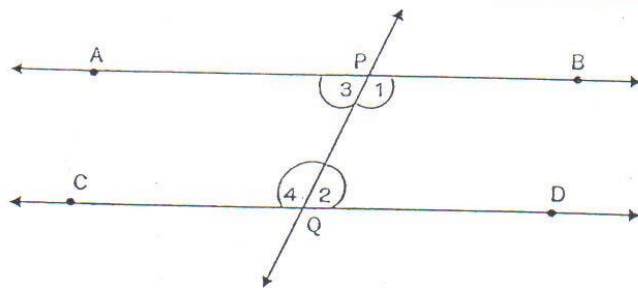
.....

2)

.....

ถ้าเส้นตรงสองเส้นขนานกัน และมีเส้นตัดมาตัดเส้นตรงทั้งสองแล้ว ขนาดของมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดรวมกันเป็น 180 องศา

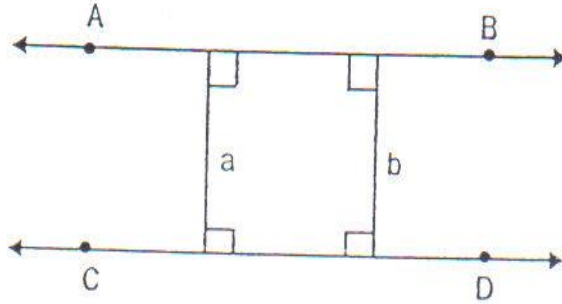

จากรูป \overleftrightarrow{AB} ขนานกับ \overleftrightarrow{CD} และมีเส้นตัด PQ

$$\text{จะได้ } \overset{\wedge}{1} + \overset{\wedge}{2} = 180^\circ$$

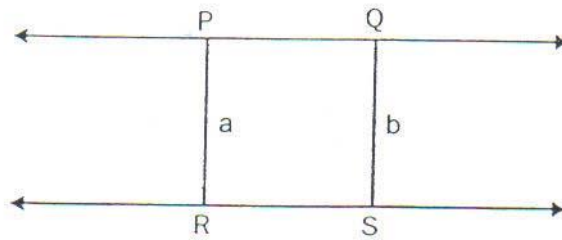
$$\text{และ } \overset{\wedge}{3} + \overset{\wedge}{4} = 180^\circ$$

ถ้า \vec{AB} ขนานกับ \vec{CD} a และ b แทนระยะระหว่างเส้นขนาน ดังรูป

นักเรียนคิดว่า a และ b เท่ากันหรือไม่...

โดยทั่วไป เส้นขนานคู่หนึ่งจะมีระยะระหว่างเส้นขนานเท่ากันเสมอ และในทางกลับกัน เมื่อเส้นตรงสองเส้นมีระยะระหว่างเส้นเท่ากันโดยตลอด เส้นตรงคู่นั้นจะขนานกัน
จากรูป

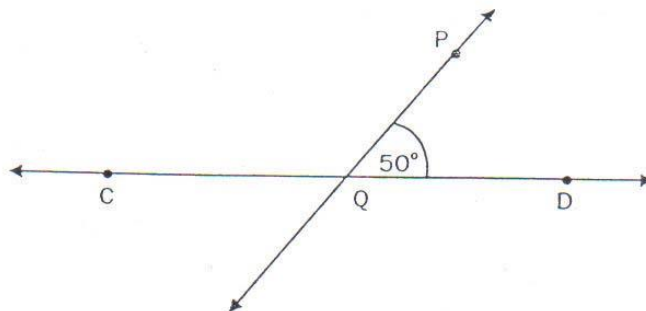

a และ b แทนระยะระหว่างเส้นขนาน

- 1) ถ้า $\vec{PQ} \parallel \vec{RS}$ แล้ว $a = b$
- 2) ถ้า $a = b$ แล้ว $\vec{PQ} \parallel \vec{RS}$

ให้นักเรียนเขียนรูป และตอบคำถามข้อกำหนดต่อไปนี้

- 1) ลาก \vec{AB} ผ่านจุด P ทำมุม 130° กับ \vec{QP} ทางด้านเดียวกับ \vec{QD}

ก. ขนาดของมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดรวมกันได้เท่าไร

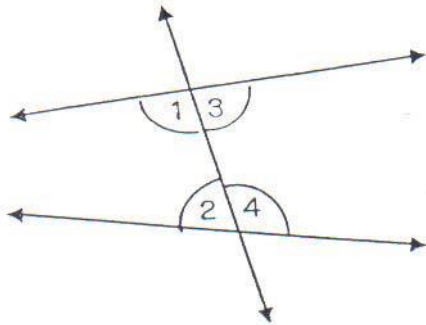
- ข. ระยะระหว่าง \overleftrightarrow{AB} และ \overleftrightarrow{CD} เท่ากันโดยตลอดหรือไม่
- ค. นักเรียนคิดว่า \overleftrightarrow{AB} และ \overleftrightarrow{CD} ขนานกันหรือไม่

ถ้าเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นตรงคู่หนึ่ง ทำให้ขนาดของมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดรวมกันเป็น 180 องศา แล้วเส้นตรงคู่นั้นจะขนานกัน

แบบฝึกพัฒนาการเรียนรู้ ชุดที่ 1

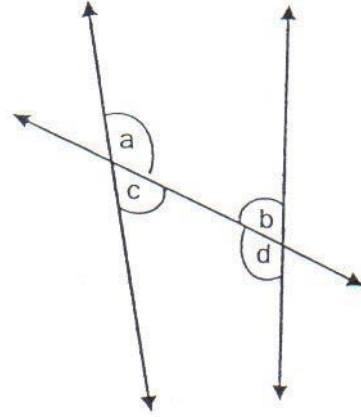
1. ให้นักเรียนบอกว่ามุมคูใดที่เป็นมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด

1)

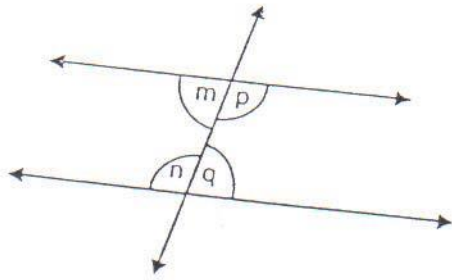
$\hat{1}$ กับ $\hat{2}$ และ

2)

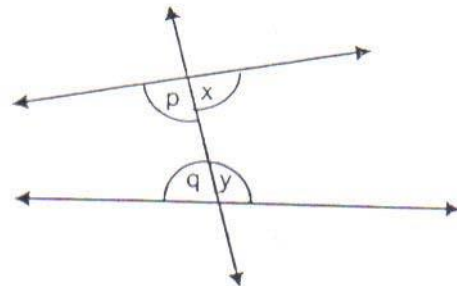
\hat{a} กับ \hat{b} และ

3)

\hat{m} กับ \hat{n} และ

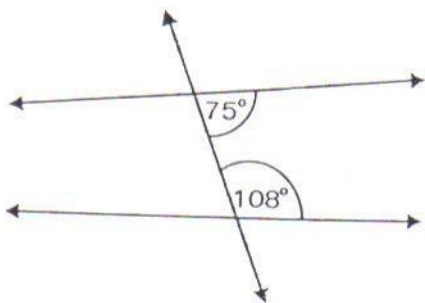
4)

\hat{p} กับ \hat{q} และ

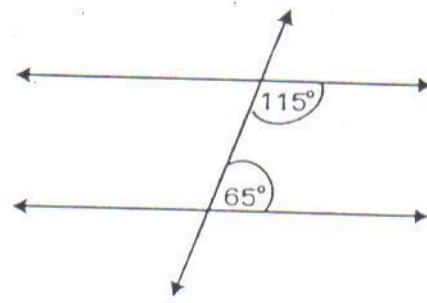
2. ให้นักเรียนพิจารณาว่าเส้นตรงแต่ละคู่ต่อไปนี้ขนานกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

1)

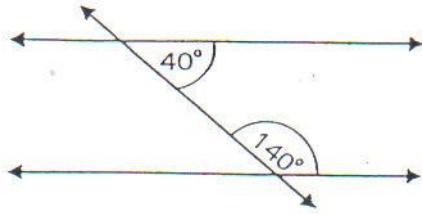
.....

2)

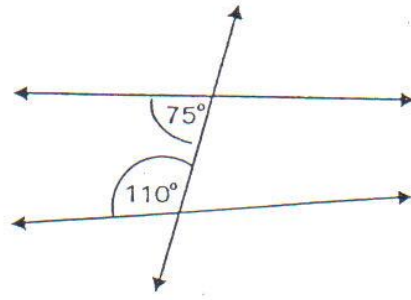

.....

3)

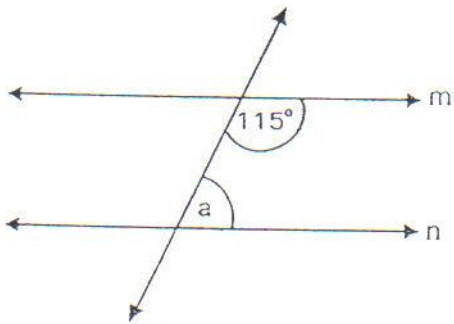

4)

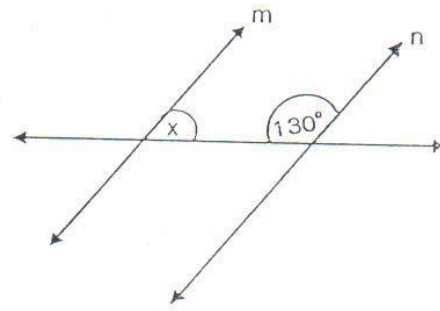
3. กำหนดเส้นตรง m และ n ขนานกันและมีเส้นตัดให้นักเรียนหาค่าของตัวแปรในแต่ละข้อ

1)

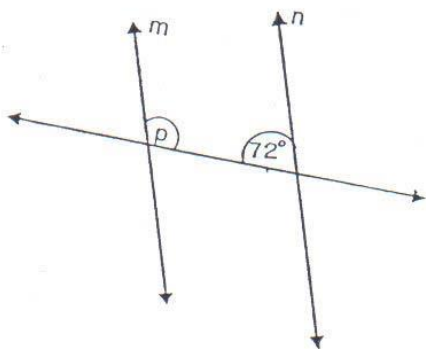
$\hat{a} = \dots\dots\dots$

2)

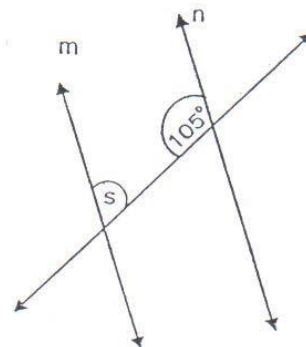
$\hat{x} = \dots\dots\dots$

3)

$\hat{p} = \dots\dots\dots$

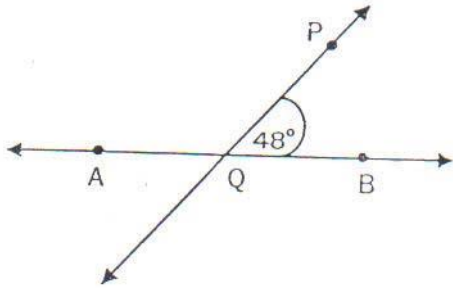
4)

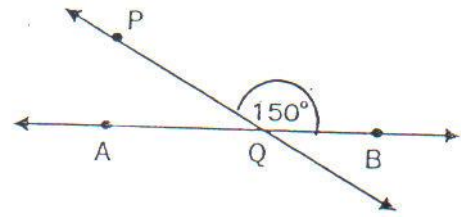
$\hat{s} = \dots\dots\dots$

4. ให้นักเรียนลากเส้น \overleftrightarrow{EF} ผ่านจุด P และขนานกับ \overleftrightarrow{AB} พร้อมทั้งบอกขนาดของมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันกับ \widehat{PQB}

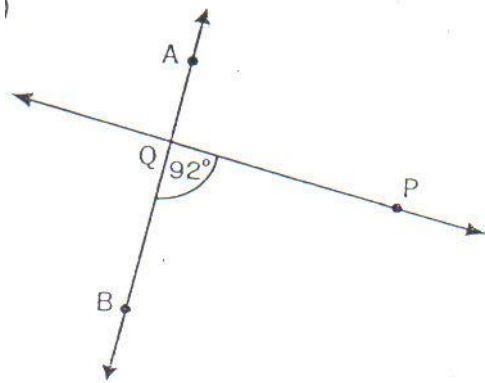
1)

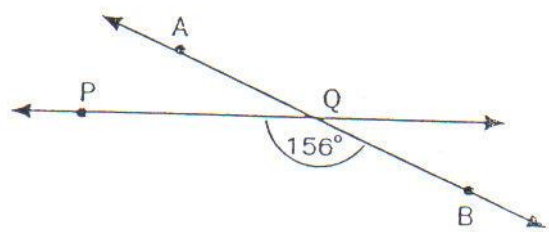
2)

3)

4)

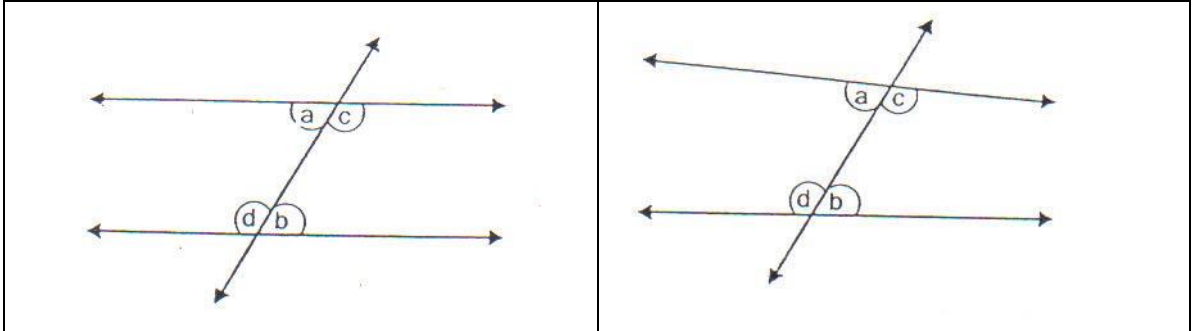

2. เส้นขนานและมุมแย้ง

ให้นักเรียนดูรูป

เส้นตรงที่ขนานกัน

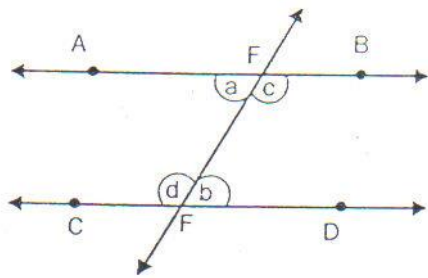
เส้นตรงที่ไม่ขนานกัน

จากรูป เรียกมุม a และมุม b ว่ามุมแย้ง

เรียกมุม c และมุม d ว่ามุมแย้ง

ถ้าเส้นตรงสองเส้นขนานกัน และมีเส้นตัดแล้ว มุมแย้งจะมีขนาดเท่ากัน

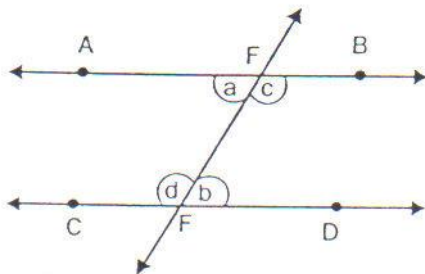

จากรูป \overleftrightarrow{AB} ขนานกับ \overleftrightarrow{CD} และมี \overleftrightarrow{EF} เป็นเส้นตัด ทำให้เกิดมุมแย้ง จะได้ว่า

มุมแย้งมีขนาดเท่ากัน คือ $\hat{a} = \hat{b}$

และ $\hat{c} = \hat{d}$

ถ้าเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นตรงคู่หนึ่ง ทำให้เกิดมุมแย้งมีขนาดเท่ากันแล้ว เส้นตรงคู่นั้นจะขนานกัน

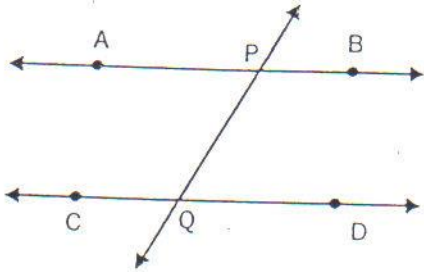

จากรูป \overleftrightarrow{EF} ตัด \overleftrightarrow{AB} และ \overleftrightarrow{CD} ทำให้มุมแย้งมีขนาดเท่ากัน คือ $\hat{a} = \hat{b}$ หรือ $\hat{c} = \hat{d}$ แล้วจะได้ว่า เส้นตรง \overleftrightarrow{AB} ขนานกับ \overleftrightarrow{CD}

แบบฝึกพัฒนาการเรียนรู้ ชุดที่ 2

1. ให้นักเรียนพิจารณาว่ามุมคู่ใดที่เป็นมุมแย้ง

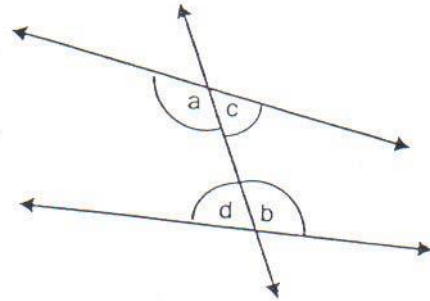
1)

$\hat{A}PQ$ แแย้งกับ

$\hat{B}PQ$ แแย้งกับ

2)

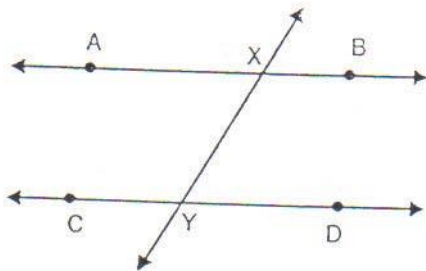

\hat{a} แแย้งกับ

\hat{d} แแย้งกับ

2. ให้นักเรียนพิจารณาว่ามุมแย้งคู่ใดเท่ากัน

1)

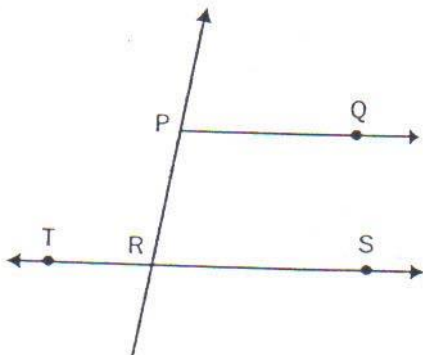

ถ้า \overleftrightarrow{AB} ขนานกับ \overleftrightarrow{CD} และมีเส้นตัด XY แล้ว

มุมแย้ง $\hat{A}XY = \dots\dots\dots$

และ $\hat{B}XY = \dots\dots\dots$

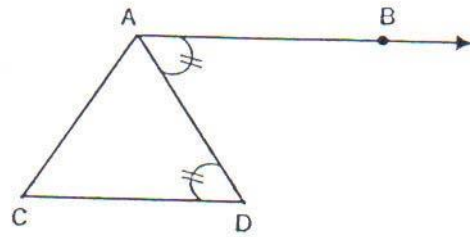
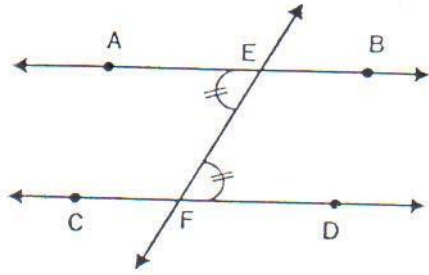
2)

ถ้า \overleftrightarrow{PQ} ขนานกับ \overleftrightarrow{RS} และมีเส้นตัด PR แล้ว

มุมแย้ง $\hat{Q}PR = \dots\dots\dots$

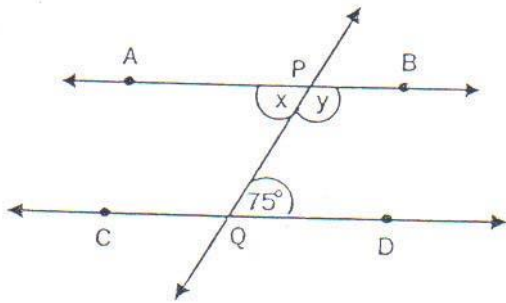
3. จากรูปให้นักเรียนพิจารณาว่า รั้งสี หรือเส้นตรงคู่ใดขนานกันเพราะอะไร

.....

4. ให้นักเรียนหาค่า x และ y ในแต่ละข้อต่อไปนี้ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

1)

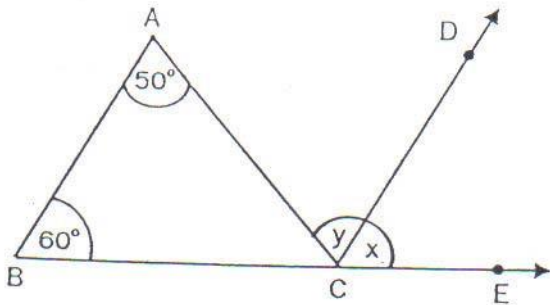

กำหนด $\overrightarrow{AB} \parallel \overrightarrow{CD}$ และ $\hat{PQD} = 75^{\circ}$

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

2)

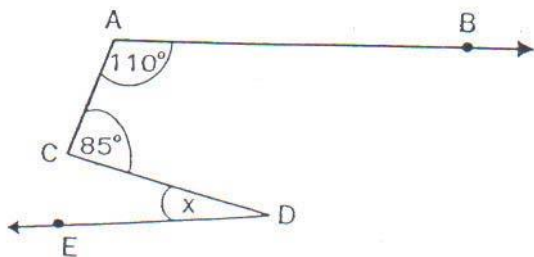
กำหนด $\overrightarrow{AB} \parallel \overrightarrow{CD}$

$\hat{BAC} = 50^{\circ}$

$\hat{ABC} = 60^{\circ}$

$\hat{ACE} = \dots\dots\dots$

3)

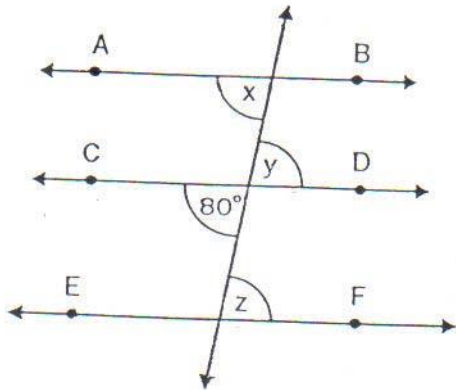
กำหนด $\overrightarrow{AB} \parallel \overrightarrow{DE}$

$\hat{BAC} = 110^{\circ}$

$\hat{ACD} = 85^{\circ}$

$\hat{CDE} = \dots\dots\dots$

4)

กำหนด $\overrightarrow{AB} \parallel \overrightarrow{CD} \parallel \overrightarrow{EF}$

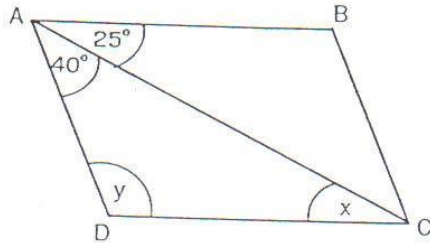
และ $\hat{C}YZ = 80^\circ$

$x = \dots\dots\dots$

$y = \dots\dots\dots$

$z = \dots\dots\dots$

5)

กำหนดให้ $\square ABCD$ เป็นรูปสี่เหลี่ยมด้าน

ขนาน มี $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$ และ $\overline{AD} \parallel \overline{BC}$

$x = \dots\dots\dots$

$y = \dots\dots\dots$

5. ให้นักเรียนหาค่าตัวแปรจากโจทย์ที่กำหนดให้

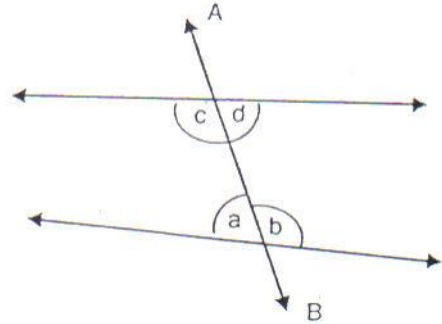
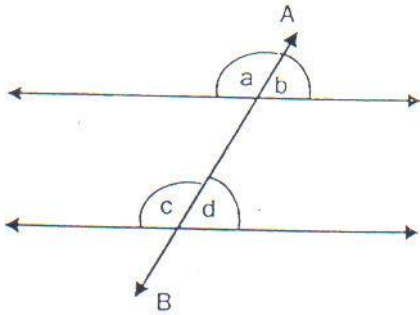
<p>1)</p> <p>$a = \dots\dots\dots$</p>	<p>2)</p> <p>$a = \dots\dots\dots$</p>
---	---

เฉลยแบบฝึกพัฒนาการเรียนรู้ ชุดที่ 2

1. เฉลย
$\begin{array}{c} \hat{} \\ 1) PQD \\ \hat{} \\ PQC \\ \hat{} \end{array}$	$\begin{array}{c} \hat{} \\ 2) b \\ \hat{} \\ c \\ \hat{} \end{array}$
2. เฉลย
$\begin{array}{c} \hat{} \\ 1) XYD \\ \hat{} \\ XYC \end{array}$	$\begin{array}{c} \hat{} \\ 2) PRT \\ \hat{} \end{array}$
3. เฉลย
$1) \overleftrightarrow{AB} // \overleftrightarrow{CD} \text{ เพราะมีมุมแย้ง}$	$\hat{AEF} = \hat{EFD}$
$2) \overleftrightarrow{AB} // \overleftrightarrow{CD} \text{ เพราะมีมุมแย้ง}$	$\hat{BAD} = \hat{ADC}$
4. เฉลย
- 1) $x = 75^\circ$ (มุมแย้ง)
 - $y = 180^\circ - 75^\circ$ (ผลบวกของมุมภายในบนข้างเดียวกันของเส้นตัด)
 - $= 105^\circ$
 - 2) $y = 50^\circ$ (มุมแย้ง)
 - $x = 180^\circ - y - \hat{ABC}$ (ขนาดของมุมตรง)
 - $= 180^\circ - 50^\circ - 70^\circ$
 - $= 60^\circ$
 - 3) $x = 15^\circ$ (มุมแย้ง)
 - 4) $x = y$ (มุมแย้ง)
 - $= 80^\circ$ (มุมตรงข้าม)
 - $z = 80^\circ$ (มุมแย้ง)
 - 5) $x = 25^\circ$ (มุมแย้ง)
 - $y = 180^\circ - 25^\circ - 40^\circ$ (ผลบวกของมุมภายในรูปสามเหลี่ยม)
 - $= 115^\circ$
5. เฉลย
- 1) $a = 180^\circ - 72^\circ - 48^\circ$
 - $= 60^\circ$
 - 2) $a = 180^\circ - 160^\circ$
 - $= 20^\circ$

3. เส้นขนานและมุมภายนอกกับมุมภายใน

จากรูป

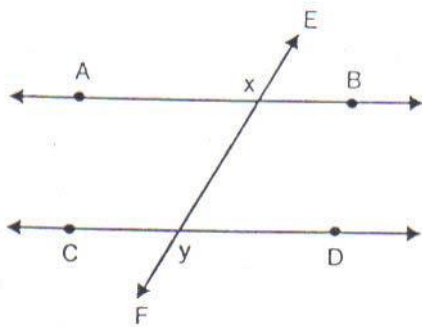
เราเรียก \hat{a} และ \hat{b} ว่ามุมภายนอก

\hat{c} และ \hat{d} ว่ามุมภายใน

\hat{a} และ \hat{c} เป็นมุมภายนอกและมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด AB

\hat{b} และ \hat{d} เป็นมุมภายนอกและมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด AB

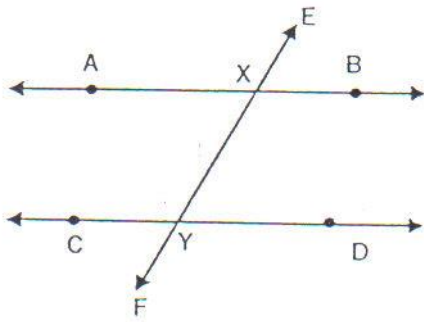
ถ้าเส้นตัดสองเส้นขนานกัน และมีเส้นตัดแล้วมุมภายนอกและมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดจะมีขนาดเท่ากัน

จากรูป $\overrightarrow{AB} \parallel \overrightarrow{CD}$ และมี \overrightarrow{EF} เป็นเส้นตัด
จะได้ว่า

$$\hat{AXE} = \hat{CYX}, \hat{EXB} = \hat{XYD}$$

ถ้าเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นตรงคู่หนึ่งทำให้มุมภายนอก และมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดมีขนาดเท่ากันแล้ว เส้นตรงคู่นั้นจะขนานกัน

จากรูปกำหนดให้ \overleftrightarrow{EF} เป็นเส้นตัด \overleftrightarrow{AB} และ

\overleftrightarrow{CD}

ทำให้

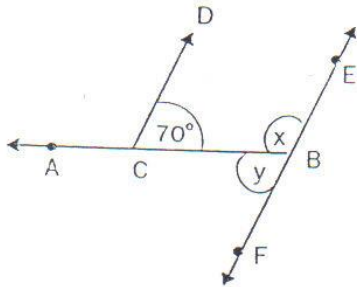
$$\hat{AXE} = \hat{CYX} \quad , \quad \hat{EXB} = \hat{XYD}$$

จะได้ว่า $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$

แบบฝึกพัฒนาการเรียนรู้ ชุดที่ 3

1. ให้นักเรียนหาค่าตัวแปรในแต่ละข้อต่อไปนี้

1)

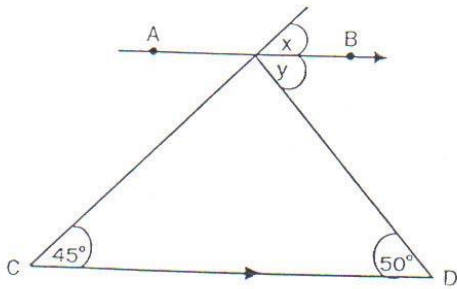

ให้ $\overrightarrow{CD} \parallel \overrightarrow{EF}$ และ $\widehat{DDB} = 70^\circ$

$x = \dots\dots\dots$

$y = \dots\dots\dots$

2)

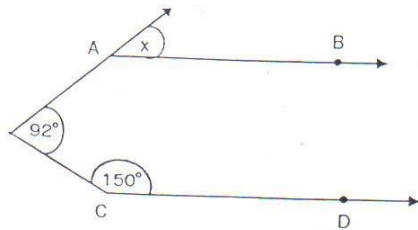

ให้ $\overrightarrow{AB} \parallel \overrightarrow{CD}$

$x = \dots\dots\dots$

$y = \dots\dots\dots$

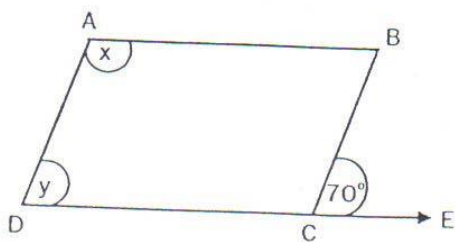
3)

ให้ $\overrightarrow{AB} \parallel \overrightarrow{CD}$

$x = \dots\dots\dots$

4)

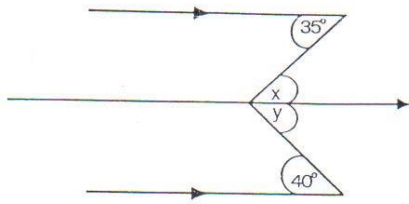

ให้ ABCD เป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน

$x = \dots\dots\dots$

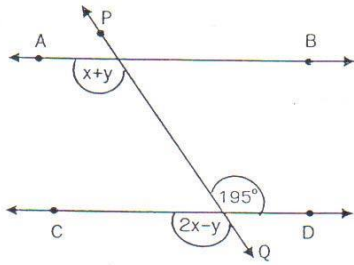
$y = \dots\dots\dots$

5)

$\hat{}$
 $x = \dots\dots\dots$
 $\hat{}$
 $y = \dots\dots\dots$

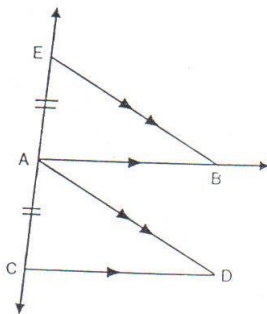
6)

ให้ $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$
 $x + y = \dots\dots\dots$
 $2x - y = \dots\dots\dots$
 $x = \dots\dots\dots$
 $y = \dots\dots\dots$

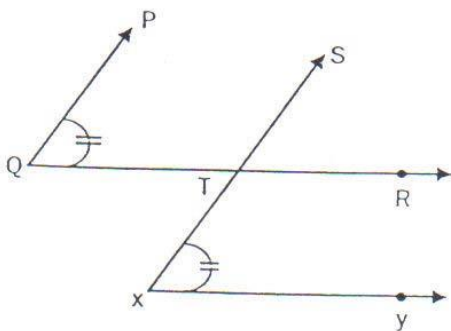
2. ให้นักเรียนเติมเหตุผลในช่องว่างที่กำหนดให้

1)

กำหนดให้ $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$, $\overline{AD} \parallel \overline{EB}$ และ $\overline{AE} \parallel \overline{AC}$
 ต้องการแสดงว่า $\overline{AD} \parallel \overline{EB}$
 (1) $\overline{AE} = \overline{AC}$ เพราะ $\dots\dots\dots$
 $\hat{} \quad \hat{}$
 (2) $\angle EAB = \angle ACD$ เพราะ $\dots\dots\dots$
 $\hat{} \quad \hat{}$
 (3) $\angle CAD = \angle AEB$ เพราะ $\dots\dots\dots$
 (4) $\triangle ABE \cong \triangle CDA$ เพราะ $\dots\dots\dots$
 (5) $\overline{AD} = \overline{EB}$ เพราะ $\dots\dots\dots$

2)

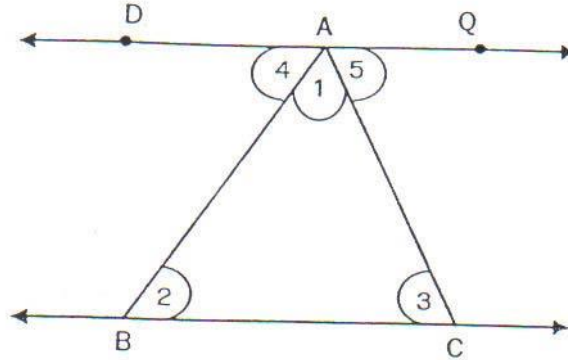
กำหนดให้ $\overline{QR} \parallel \overline{XY}$ และ $\hat{PQT} = \hat{TXY}$
 จงแสดงว่า $\overline{PQ} \parallel \overline{SX}$
 (1) $\overline{QR} \parallel \overline{XY}$ เพราะ $\dots\dots\dots$
 $\hat{} \quad \hat{}$
 (2) $\angle PQT = \angle TXY$ เพราะ $\dots\dots\dots$
 $\hat{} \quad \hat{}$
 (3) $\angle STR = \angle TXY$ เพราะ $\dots\dots\dots$
 $\hat{} \quad \hat{}$
 (4) $\angle PQT = \angle STR$ เพราะ $\dots\dots\dots$
 (5) $\overline{PQ} \parallel \overline{SX}$ เพราะ $\dots\dots\dots$

เฉลยแบบฝึกพัฒนาการเรียนรู้ ชุดที่ 3

1. เฉลย
- 1) $\hat{x} = 110^\circ$, $\hat{y} = 70^\circ$
 - 2) $\hat{x} = 45^\circ$, $\hat{y} = 50^\circ$
 - 3) $\hat{x} = 62^\circ$
 - 4) $\hat{x} = 110^\circ$, $\hat{y} = 70^\circ$
 - 5) $\hat{x} = 35^\circ$, $\hat{y} = 40^\circ$
 - 6) $x + y = 135^\circ$
 $2x - y = 135^\circ$
 $x = 90^\circ$
 $y = 45^\circ$
2. เฉลย
- 1)
 - (1) เพราะ กำหนดให้
 - (2) เพราะ เป็นมุมภายนอกเท่ากับมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด
 - (3) เพราะ เป็นมุมภายนอกเท่ากับมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด
 - (4) เพราะ มุม – ด้าน – มุม
 - (5) เพราะ เป็นสมบัติของความเท่ากันทุกประการ
 - 2)
 - (1) กำหนดให้
 - (2) กำหนดให้
 - (3) มุมภายนอกเท่ากับมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด
 - (4) ต่างเท่ากับ \hat{TXY} (จากข้อ 2, 3 สมบัติการถ่ายทอด)
 - (5) มุมภายนอกและมุมภายในมีขนาดเท่ากัน ทำให้เส้นตรงสองเส้นขนานกัน

4. รูปสามเหลี่ยมและเส้นขนาน

จากรูปสามเหลี่ยม ABC

มี \overline{BC} เป็นฐานลาก $\overleftrightarrow{PQ} \parallel \overline{BC}$ และผ่านจุด A จะได้

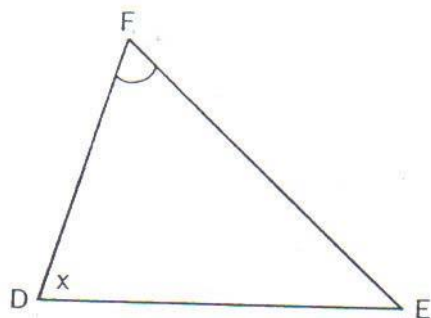
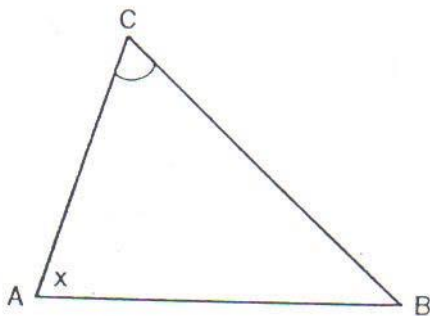
$$\hat{2} = \hat{4} \text{ และ } \hat{3} = \hat{5}$$

แต่ $\hat{1} + \hat{4} + \hat{5} = 180^\circ$ เพราะเป็นมุมตรง

ดังนั้น $\hat{1} + \hat{2} + \hat{3} = 180^\circ$ แทนค่าด้วยมุมที่เท่ากัน

สรุปได้ว่า

ขนาดของมุมทั้งสามของรูปสามเหลี่ยมใด ๆ รวมกันได้ 180 องศา

จากรูป $\triangle ABC$ และ $\triangle DEF$

$$\hat{CAB} = \hat{FDE}$$

$$\hat{ACB} = \hat{DFE}$$

และ $\hat{ABC} + \hat{BCA} + \hat{CAB} = 180^\circ$ (สมบัติมุมภายในรูปสามเหลี่ยม)

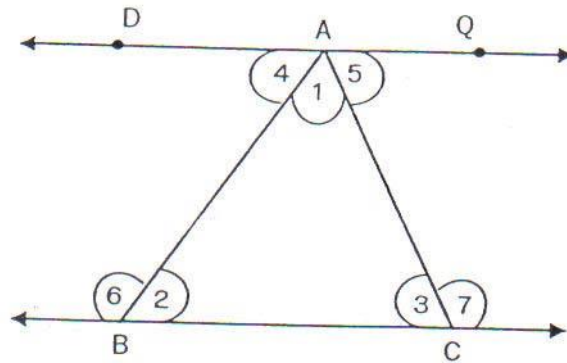
$$\hat{D}EF + \hat{E}FD + \hat{F}DE = 180^\circ \text{ (สมบัติมุมภายในรูปสามเหลี่ยม)}$$

$$\text{ดังนั้น } \hat{A}BC + \hat{B}CA + \hat{C}AB = \hat{D}EF + \hat{E}FD + \hat{F}DE \text{ (ต่างเท่ากับ } 180^\circ)$$

$$\text{แต่ } \hat{C}AB = \hat{F}DE \text{ และ } \hat{A}CB = \hat{D}FE \text{ (กำหนดให้)}$$

$$\text{เพราะฉะนั้น } \hat{A}BC = \hat{D}EF \text{ (สมบัติการตัดออก)}$$

ถ้ามุมของรูปสามเหลี่ยมสองรูปใด ๆ มีขนาดเท่ากันสองคู่แล้วมุมคู่ที่สามจะมีขนาดเท่ากันด้วย

กำหนดรูปสามเหลี่ยม ABC มี \overline{BC} เป็นฐาน ลาก $\overleftrightarrow{PQ} \parallel \overline{BC}$ และผ่านจุด A

$$\text{จะได้ } \hat{4} + \hat{6} = 180^\circ \text{ (มุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัด)}$$

$$\hat{1} + \hat{2} + \hat{3} = 180^\circ \text{ (ผลบวกของมุมภายในของรูปสามเหลี่ยม)}$$

$$\text{ดังนั้น } \hat{4} + \hat{6} = \hat{1} + \hat{2} + \hat{3} \text{ (ต่างเท่ากับ } 180)$$

$$\text{แต่ } \hat{4} = \hat{2} \text{ (มุมแย้ง)}$$

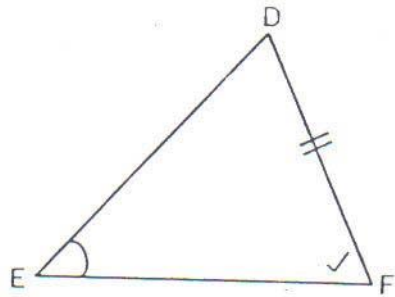
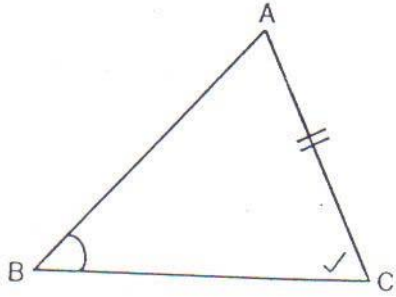
$$\text{เพราะฉะนั้น } \hat{6} = \hat{1} + \hat{3} \text{ (สมบัติการตัดออก)}$$

$$\text{ในทำนองเดียวกัน } \hat{7} = \hat{1} + \hat{2}$$

สรุปได้ว่า

ถ้าต่อด้านใดด้านหนึ่งของรูปสามเหลี่ยมออกไป มุมภายนอกที่เกิดขึ้นจะมีขนาดเท่ากับผลบวกของขนาดของมุมภายในที่ไม่ใช่มุมประชิด

ความสัมพันธ์แบบ มุม – มุม – ด้าน

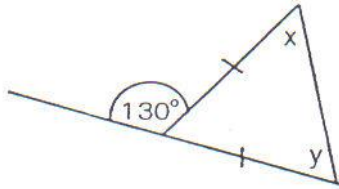

กำหนดรูปสามเหลี่ยม ABC และรูปสามเหลี่ยม DEF มี $\hat{B} = \hat{E}$, $\hat{C} = \hat{F}$ และ $\overline{AC} = \overline{DF}$ จะได้ว่า รูปสามเหลี่ยม ABC เท่ากันทุกประการกับรูปสามเหลี่ยม DEF ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบ มุม – มุม – ด้าน (ม.ม.ด)

แบบฝึกพัฒนาการเรียนรู้ ชุดที่ 4

1. จงหาค่า x , y จากรูปที่กำหนดให้

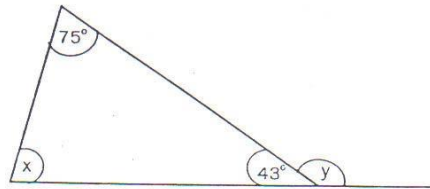
1)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

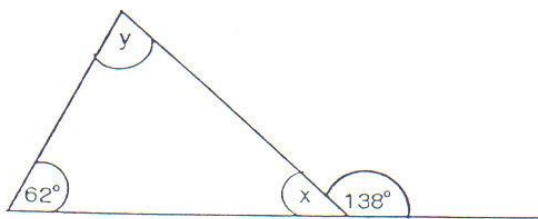
2)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

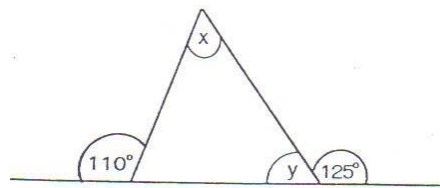
3)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

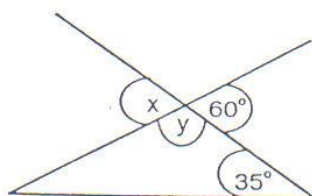
4)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

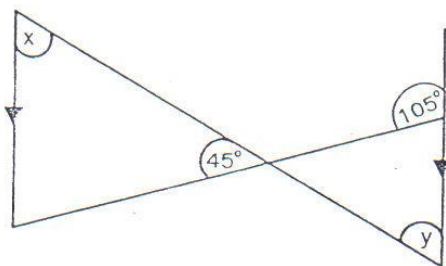
5)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

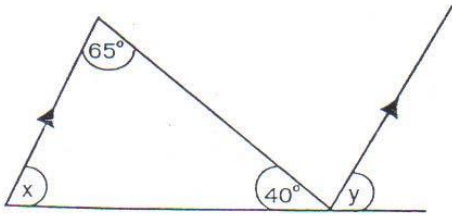
6)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

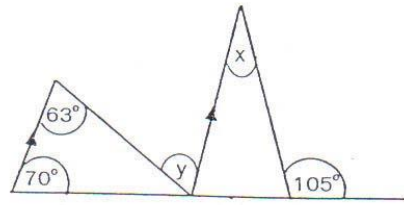
7)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

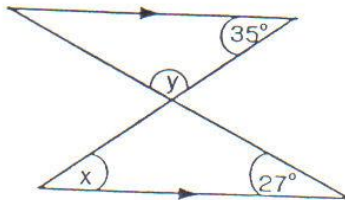
8)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

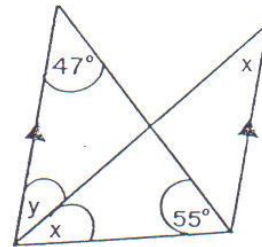
9)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

10)

$\hat{x} = \dots\dots\dots$

$\hat{y} = \dots\dots\dots$

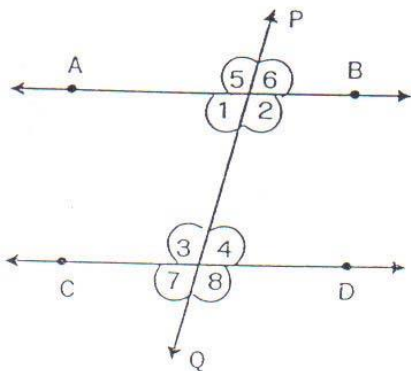
เฉลยแบบฝึกพัฒนาการเรียนรู้ ชุดที่ 4

1. เฉลย	$\hat{x} = 65^\circ$, $\hat{y} = 65^\circ$	2. เฉลย	$\hat{x} = 62^\circ$, $\hat{y} = 137^\circ$
3. เฉลย	$\hat{x} = 42^\circ$, $\hat{y} = 76^\circ$	4. เฉลย	$\hat{x} = 55^\circ$, $\hat{y} = 55^\circ$
5. เฉลย	$\hat{x} = 60^\circ$, $\hat{y} = 120^\circ$	6. เฉลย	$\hat{x} = 60^\circ$, $\hat{y} = 60^\circ$
7. เฉลย	$\hat{x} = 75^\circ$, $\hat{y} = 75^\circ$	8. เฉลย	$\hat{x} = 35^\circ$, $\hat{y} = 63^\circ$
9. เฉลย	$\hat{x} = 35^\circ$, $\hat{y} = 118^\circ$	10. เฉลย	$\hat{x} = 39^\circ$, $\hat{y} = 39^\circ$

แบบทดสอบหลังเรียน

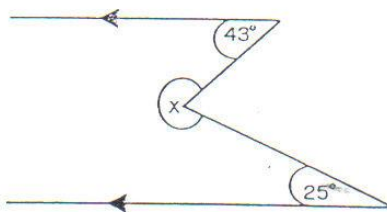
คำสั่ง จงเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เส้นตรงสองเส้นที่อยู่บนระนาบเดียวกัน จะขนานกันก็ต่อเมื่อ
 1. เส้นตรงทั้งสองเส้นไม่ตัดกัน
 2. เส้นตรงทั้งสองเส้นยาวเท่ากัน
 3. เส้นตรงทั้งสองเส้นไม่ตั้งฉากกัน
 4. มีข้อถูกมากกว่า 1 ข้อ
2. จากรูปที่กำหนดให้ $\overrightarrow{AB} \parallel \overrightarrow{CD}$ ผลบวกของขนาดของมุมในข้อใดรวมกันเท่ากับ 180 องศา

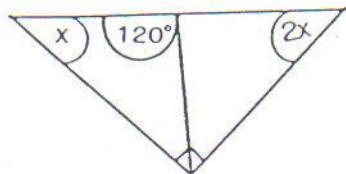
1. $\hat{5}$ กับ $\hat{8}$	2. $\hat{4}$ กับ $\hat{6}$
3. $\hat{3}$ กับ $\hat{2}$	4. $\hat{2}$ กับ $\hat{7}$

3. จากรูปมุม x มีขนาดกี่องศา

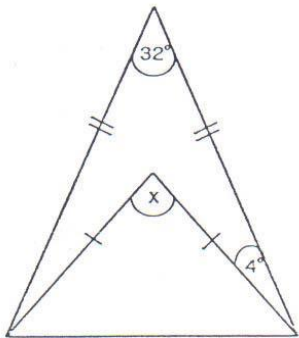
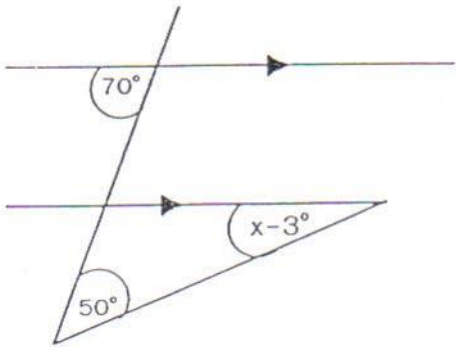
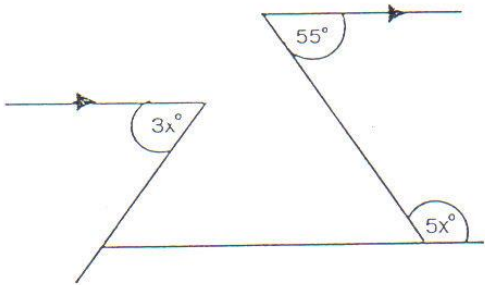
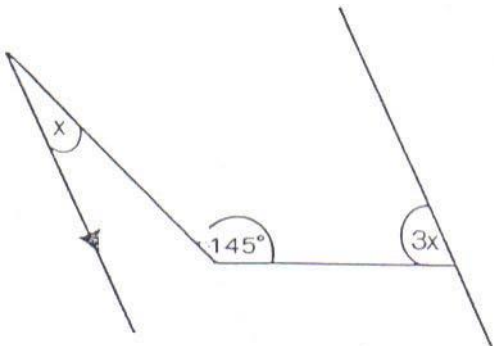
1. 68°	2. 108°
3. 112°	4. 137°

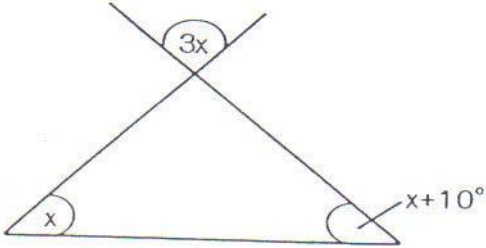
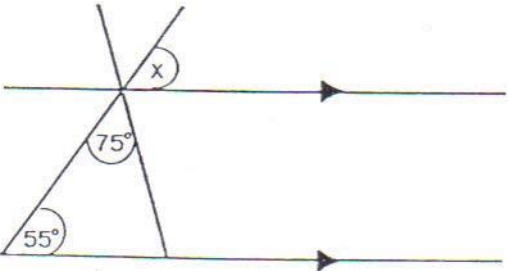
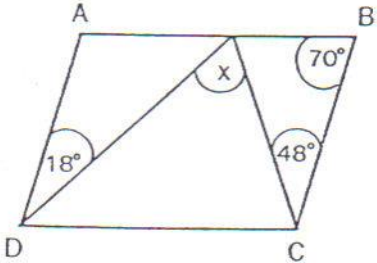
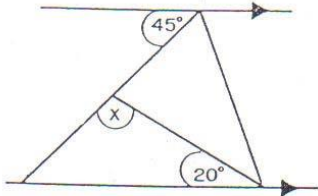
4.

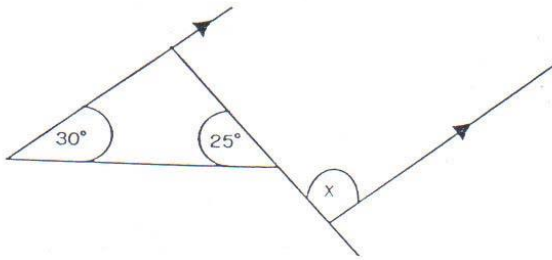
จากรูป x มีขนาดกี่องศา

1. 15°
2. 30°
3. 35°
4. 45°

<p>5.</p> 	<p>จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 30° 2. 40° 3. 45° 4. 58°
<p>6.</p> 	<p>จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 17° 2. 20° 3. 23° 4. 25°
<p>7.</p> 	<p>จากรูปที่กำหนดให้มุม $3x$ มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 25° 2. 35° 3. 65° 4. 75°
<p>8.</p> 	<p>จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 17.5° 2. 11.5° 3. 8.5° 4. 5°

<p>9.</p> 	<p>จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 34° 2. 35° 3. 82° 4. 102°
<p>10.</p> 	<p>จากรูปที่กำหนดให้ \hat{x} มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 50° 2. 55° 3. 65° 4. 75°
<p>11.</p> 	<p>กำหนดให้ $\square ABCD$ เป็นรูปสี่เหลี่ยม ด้านขนาน \hat{x} มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 55° 2. 66° 3. 76° 4. 86°
<p>12.</p> 	<p>จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 100° 2. 108° 3. 110° 4. 115°

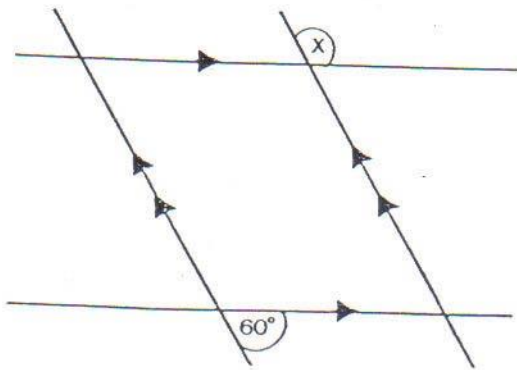
13.

จากรูปที่กำหนดให้ \hat{x} มีขนาดกี่องศา

1. 55°
2. 105°
3. 125°
4. 135°

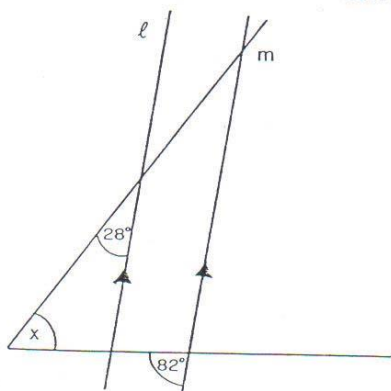
14.

จากรูปที่กำหนดให้ \hat{x} มีขนาดกี่องศา

1. 120°
2. 110°
3. 105°
4. 100°

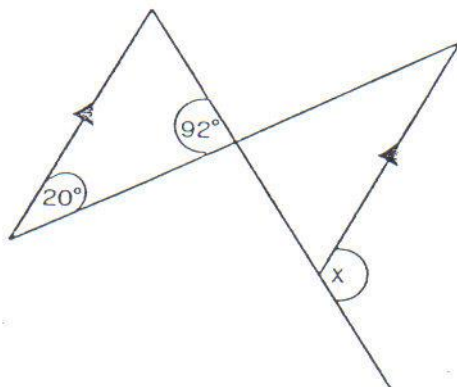
15.

จากรูปที่กำหนดให้ เส้น $l \parallel m$ \hat{x} มีขนาดกี่องศา

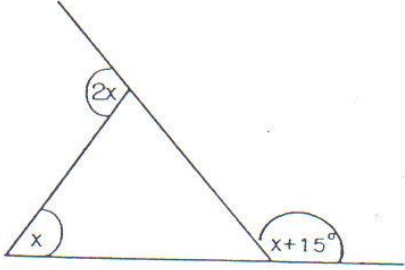
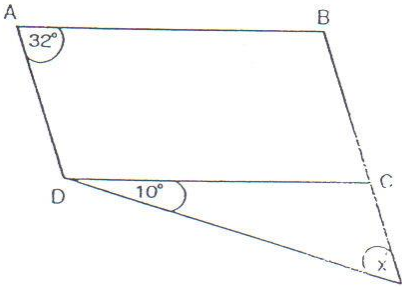
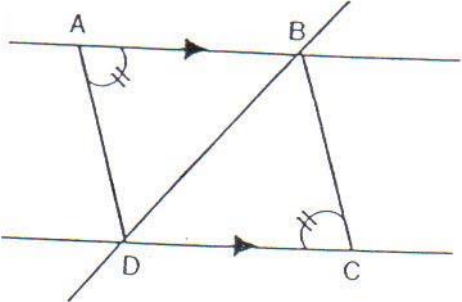
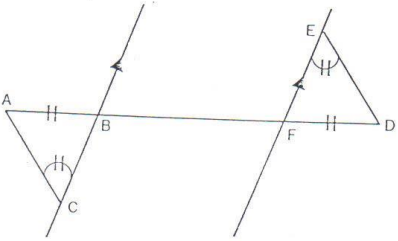
1. 39°
2. 54°
3. 70°
4. 82°

16.

จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา

1. 92°
2. 100°
3. 112°
4. 120°

<p>17.</p> 	<p>จากรูป \hat{x} มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 75° 2. 76.5° 3. 82.5° 4. 85°
<p>18.</p> 	<p>กำหนดให้ $\square ABCD$ เป็นรูปสี่เหลี่ยม ด้านขนาน \hat{x} มีขนาดกี่องศา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 11° 2. 15° 3. 22° 4. 32°
<p>19.</p> 	<p>จากรูป $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$ $\triangle ABD$ เท่ากันทุก ประการกับ $\triangle BCD$ ด้วยเหตุผลใด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ม.ด.ม 2. ม.ม.ด. 3. ด.ด.ด. 4. ม.ม.ม.
<p>20.</p> 	<p>จากรูปที่กำหนดให้ $\triangle ABC \cong \triangle DEF$ ด้วยเหตุผลใด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด.ด.ด. 2. ม.ด.ม. 3. ม.ม.ด. 4. ม.ม.ม.

เฉลยแบบทดสอบ (หลังเรียน) เพื่อประเมินผลการเรียนรู้
เรื่องเส้นขนาน

1. (1)	2. (4)	3. (3)	4. (2)	5. (2)
6. (3)	7. (4)	8. (1)	9. (1)	10. (2)
11. (2)	12. (4)	13. (3)	14. (1)	15. (2)
16. (3)	17. (3)	18. (3)	19. (2)	20. (3)